

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: BB-76S/79/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6022200600
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Kútiková
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:6022200600.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Kútikovej a členov senátu JUDr. Mgr. Kataríny Haviarovej a JUDr. Lukáša Kolibába v právnej veci žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. B. XX/XX, XXX XX C. D., štátny občan Slovenskej republiky proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaBB/19878/2022 zo dňa 14.11.2022, takto

rozhodol:

- I. Správnu žalobu zamietá.
- II. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica č. KaBB/19878/2022 zo dňa 14.11.2022 Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica (ďalej len „žalovaný“) na základe § 10 ods. 5 zákona č.327/2005 Z. z. v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) a v spojení s Organizačným poriadkom Centra právnej pomoci nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi - žiadateľovi: A. A..

2. V odôvodnení žalovaný uviedol, že má na základe údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci a v priložených listinných dokladoch preukázané, že žalobca nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci, t.j. žiadateľ nespĺňa zákonom stanovenú podmienku v zmysle § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 327/2005 Z. z., a to podmienku materiálnej núdze.

Správna žaloba

3. Včas doručenu správnu žalobou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 14.11.2022 a žiadal vec opätovne vrátiť na rozhodnutie žalovanému, pričom žiadal, aby mu žalovaný priznal aspoň čiastočnú náhradu nákladov za právne zastúpenie, t.j. aspoň 1/2 vo veci zastupovania v súdnom konaní – vydržanie pozemkov.

4. V odôvodnení uviedol, že rozhodnutie žalovaného je v rozpore so zákonmi Slovenskej republiky, a to s Ústavou Slovenskej republiky s čl. 47 ods. 2 a tiež je v rozpore s ústavným zákonom č. 23/1991 Zb. (čl. 37 ods. 2). Žalobca má za to, že v prípade žiadosti o priznanie právnej pomoci ide o veľmi zložitý prípad a keďže žalobca nemá právnické vzdelanie a nevie sa v danej veci zastupovať, ani spísať podanie

v zmysle Občianskeho zákonníka, je mu potrebné priznať právne zastúpenie na zastupovanie v konaní o vydržanie pozemkov. Žalobca tiež uviedol, že žalovaný sa nevedel vysporiadať s podkladmi, ktoré mu boli zaslané pre dané konanie, pričom v tabuľke výdavkov uviedol odôvodnené mesačné náklady tak svoje ako aj svojej manželky, ktorá je invalidnou dôchodkyňou, kde invaliditu žalobcu a invaliditu manželky môže potvrdiť aj Sociálna poisťovňa – ústredie Bratislava.

Vyjadrenie k správnej žalobe

5. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe žalobcu uviedol, že žalobca sa nevyjadruje k podstate veci a ani neuvádza dôvody, z ktorých by mohlo byť zrejmé, že žalovaný vo svojom rozhodovaní pochybil a mal by zmeniť svoje rozhodnutie. Žalovaný postupoval v procese rozhodovania o nároku na poskytnutie právnej pomoci vo veci žalobcu podľa ustanovení zákonov a interných predpisov s odbornou starostlivosťou. Žalovaný považuje žalobu podanú žalobcom za nedôvodnú a všetky argumenty, pre ktoré bolo vydané rozhodnutie uviedol žalobcovi podrobne v rozhodnutí. Žalovaný navrhuje žalobcom napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť. V prípade žalobcu nebola splnená podmienka materiálnej núdze, čím žalobca nespĺnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, teda žalovaný má za to, že nie je nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k tomu, či žalobca spĺňa podmienku zrejmej bezúspešnosti sporu, hodnoty sporu a či si vie využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom. Žalovaný sa tak ďalej nezaoberal splnením ďalších podmienok, keďže by to zbytočne zaťažovalo žalobcu byrokratickým postupom. Zároveň by dochádzalo k ne hospodárnemu nakladaniu s finančnými prostriedkami štátu. Právna úprava dáva žalovanému možnosť takúto právnu pomoc poskytnúť, nie povinnosť ju poskytnúť. Zákon č. 327/2005 Z. z. žalovanému zveril, aby sám v rámci voľnej úvahy rozhodol o poskytnutí právnej pomoci v tých prípadoch, kde je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. V tejto súvislosti poukázal na § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. Pod primeranými okolnosťami s ohľadom na všeobecnú formuláciu zákonného ustanovenia podľa dostupnej judikatúry možno rozumieť to, že ide o taký právny stav, ktorý by mal byť posudzovaný s osobitným zreteľom a hodný osobitnej ochrany zákonom. Interné usmernenie žalovaného 2015/2 podľa čl. II ods. 5 konkretizuje, aké sú primerané okolnosti, ktoré sú podmienkou poskytnutia právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z.. Za tieto sa považujú také okolnosti alebo skutkový stav a sociálna situácia žalobcu, ktorá nasvedčuje tomu, že by neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou malo vážne následky a spôsobilo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žalobcu. Vec, s ktorou sa žalobca obrátil na žalovaného sa týkala vydržania pozemkov, pričom skonštatoval, že prípadný neúspech žalobcu v tomto konaní v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na jeho živote, zdraví alebo na jeho právach. Žalovaný vo vzájomnej súvislosti posúdil rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žalobca žiadal poskytnúť právnu pomoc. Nepriznanie právnej pomoci žalobcovi ešte neznamená neúspech v prípadnom súdnom konaní. Taktiež nie je vylúčené, že žalobcovi by v súdnom konaní bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože zákon č. 327/2005 Z. z. upravuje iné kritériá pri posudzovaní odkázanosti žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako Civilný sporový poriadok pri posudzovaní oslobodenia od súdnych poplatkov (§ 254 CSP).

Replika žalobcu

6. Vo svojej písomnej replike k vyjadreniu žalovaného, žalobca zotrval na všetkých skutkových a právnych dôvodoch uvedených v správnej žalobe. Žalobca uviedol, že mu bolo upreté zákonné právo byť zastúpený právnym zástupcom z radov advokátov – pre konanie, kde požadoval ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle Civilného sporového poriadku. Žalobca uviedol, že žalovaný uprel žalobcovi právo na ustanovenie právneho zástupcu pre podanie žaloby vo veci vydržania. Žalobca má za to, že v takejto veci musí byť v zmysle zákona zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom pretože, to vyžaduje právna kvalifikácia zákona, nakoľko on sám nemá právnické vzdelanie, o čom svedčia aj jeho podané žiadosti žalovanému na ustanovenie právneho zástupcu. Žalobca ďalej uviedol, že má za to, že došlo k hrubému porušeniu práva voči jeho osobe na nepriznanie právnej pomoci žalovaným, čo znamená, že jeho podania urobené bez právneho zástupcu z radov advokátov – budú zrejme odmietnuté pre nedodržanie zákonnej praxe, tak ako to stanovuje zákon. Žalobca skonštatoval,

že prípadný neúspech vo veci, ktorý už zažil a bol odmietnutý, a to s pričinením žalovaného, utrpel dosť vážne a príliš závažné následky, ktoré sa už zrejme nikdy nebudú dať vziať späť, pričom takéto konanie je vážna ujma v zmysle Občianskeho zákonníka, a to majetková ujma.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov správnym súdom

7. Na základe zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešiel od 01.06.2023 výkon súdnictva z krajských súdov na správne sudy vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov. V dôsledku uvedeného došlo aj k prechodu výkonu súdnictva z Krajského súdu v Banskej Bystrici na Správny súd v Banskej Bystrici a vec pôvodne vedená na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod spisovou značkou 76S/79/2022 je vedená na Správnom súde v Banskej Bystrici pod spisovou značkou BB-76S/79/2022.

8. Na prejednanie veci správny súd nariadil pojednávanie podľa § 107 ods. 1 písm. a) SSP na žiadosť žalobcu na deň 21.11.2024, na ktorom žalobca vzniesol námietku zaujatosti, ktorú doplnil písomným podaním doručeným súdu dňa 27.11.2024 (§ 90 SSP) voči členom senátu správneho súdu, ktorý vec prejednával. O žalobcovej námietke zaujatosti rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Snz/1/2024 zo dňa 4.12.2024 tak, že sudcovia JUDr. Michaela Kútiková, JUDr. Lukáš Kolibáb a JUDr. Mgr. Katarína Haviarová nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci vedenej na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. BB-76S/79/2022. Správny súd opätovne nariadil pojednávanie na deň 25.09.2025. O termíne pojednávania bol žalobca upovedomený predvolaním na termín pojednávania, ktoré mu bolo doručené dňa 01.09.2025 (doručenka na č.l. 170 v spise) a žalovanému dňa 11.08.2025 (doručenka na č.l. 170 v spise). Dňa 23.09.2025 doručil žalobca súdu podanie označené ako „vyjadrenie k listu-predvolanie zo dňa 11.08. 2025“ (na č.l. 173), v ktorom uviedol, že sa dňa 25.09.2025 nedostaví na pojednávanie, pretože je práceneschopný, pričom pojednávanie v danej veci sa nebude konať, pokiaľ ho v súdnej veci nebude zastupovať kvalifikovaný právny zástupca. Žalobca k uvedenému podaniu nepripojil potvrdenie o tvrdenej dočasnej pracovnej neschopnosti fyzickej osoby. V tejto súvislosti správny súd uvádza, že na odročenie pojednávania v správnom súdnictve nie je dôvod, keďže skutkový stav je fixovaný vydaným administratívnym rozhodnutím a s pochybnosťami je žalobou, ktorej rozsahom a dôvodmi je správny súd viazaný. Účastníci konania preto v zásade nemôžu svojimi tvrdeniami dodatočne modifikovať skutkový stav. To umožňuje rozhodnúť vec aj v ich neprítomnosti. Nedostavenie sa niektorého z účastníkov konania, v prípade, či už svojo neúčast' ospravedlní alebo neospravedlní, nie je dôvodom na odročenie pojednávania.

9. Správny súd v Banskej Bystrici preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, v rozsahu a z dôvodov správnej žaloby (§ 134 SSP) na nariadenom pojednávaní dňa 25.09.2025 v neprítomnosti žalobcu a žalovaného a dospel k záveru, že správna žaloba je nedôvodná, preto podľa § 190 SSP správnu žalobu žalobcu zamietol.

10. Podľa § 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v konaniach o oddlžení podľa osobitného predpisu, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

11. Podľa § 4 ods. 1 písm. i) zákona o poskytovaní právnej pomoci, materiálnoú núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, 1e) alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima²⁾ a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

12. Podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

13. Podľa § 6a ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom²⁾ a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20 % trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu;^{5a)} splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

14. Podľa § 6b ods. 1 a 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, môže centrum v prípadoch podľa § 6a ods. 1 poskytnúť právnu pomoc aj bez úhrady finančnej účasti. (2) Ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

15. Podľa § 7 (Posudzovanie materiálnej núdze) ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, za príjem podľa tohto zákona sa považujú príjmy fyzických osôb podľa osobitného predpisu 6) po odpočítaní

- a) poistného na verejné zdravotné poistenie,
- b) poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie, poistného na invalidné poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti,
- c) preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb a
- d) ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb.⁶⁾

16. Podľa § 7 (Posudzovanie materiálnej núdze) ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, za príjem podľa tohto zákona sa považujú aj

- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.

a) príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu,⁶⁾ okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu,

b) sumy vreckového pri zahraničných pracovných cestách do výšky 40 % nároku na stravné ustanovené osobitným predpisom,⁷⁾

c) náhrady niektorých výdavkov zamestnancov do výšky ustanovenej osobitným predpisom,⁸⁾

d) ďalšie príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov po odpočítaní dane z príjmu fyzickej osoby.⁹⁾

17. Podľa § 7 (Posudzovanie materiálnej núdze) ods. 3 zákona o poskytovaní právnej pomoci, z príjmov fyzických osôb, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾ sa za príjem podľa tohto zákona nepovažujú príjmy poskytované ako

17.

- a) dávka a príspevky k dávke v hmotnej núdzi a jednorazová dávka v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu,11)
- b) peňažné príspevky občanom s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ich ťažkého zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu,12)
- c) materské podľa osobitného predpisu,13)
- d) dávky štátnej sociálnej podpory podľa osobitného predpisu,14)
- e) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
- f) štipendiá okrem štipendia poskytovaného študentovi v doktorandskom študijnom programe v dennej forme štúdia podľa osobitného predpisu.14a)

18. Podľa § 7 (Posudzovanie materiálnej núdze) ods. 4 zákona o poskytovaní právnej pomoci, príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

19. Podľa § 7 (Posudzovanie materiálnej núdze) ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci, za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutelné veci a nehnuteľnosti, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty okrem majetku, ktorý sa za majetok nepovažuje podľa osobitného predpisu.15)

20. Predmetom úpravy zákona o poskytovaní právnej pomoci sú podmienky vzniku nároku na poskytnutie takéhoto druhu právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na poskytnutie právnej pomoci, jednak vo vnútroštátnych sporoch a jednak v cezhraničných sporoch, a rámec inštitucionálneho a finančného zabezpečenia právnej pomoci. Vychádzajúc z účelu a zmyslu zákona, ktorým zákonodarca sledoval vytvorenie systému poskytovania právnej pomoci a zabezpečenie jej poskytovania v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, je centrum právnej pomoci povinné zaobstarať si na účely rozhodovania podklady relevantné pre vydanie rozhodnutia. V rámci toho je povinné postupom v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 32 ods. 1 Správneho poriadku, zistiť skutočný stav v prejednávanej veci tak, aby v súlade s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky bola zistená materiálna pravda, na základe ktorej by mohol spravodlivo a v súlade so zákonom rozhodnúť o tom, či vzhľadom na všetky skutkové okolnosti daného prípadu žiadateľ spĺňa zákonné podmienky pre priznanie (resp. nepriznanie) právnej pomoci na ochranu jeho práv. Tejto svojej povinnosti sa centrum nemôže zbaviť, je jeho povinnosťou postupovať pri výklade a aplikácii zákonov ústavne konformným spôsobom. V § 3 je vymedzená vecná a osobná pôsobnosť zákona. Vo vnútroštátnych sporoch sa zákon vzťahuje na občianskoprávne, pracovnoprávne a rodinnoprávne vzťahy. V prípade cezhraničných sporov je vecná pôsobnosť rozšírená aj na obchodnoprávne veci, čo vyplýva zo záväzku Slovenskej republiky riadne transponovať predmetnú smernicu. Pri vytváraní a následnom fungovaní systému poskytovania právnej pomoci podľa tohto zákona ide o špecifický druh poskytovania právnej pomoci pre tých, ktorí si ju vzhľadom na svoju finančnú a majetkovú situáciu nemôžu dovoliť a tento druh právnej pomoci teda nebude v žiadnom smere konkurovať komerčnému poskytovaniu právnych služieb podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z.

21. Predmetom súdneho prieskumu pred správny súdom je rozhodnutie č. KaBB/19878/2022 zo dňa 14.11.2022, ktorým žalovaný nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi. Žalovaný postupom podľa citovaných ustanovení § 6 ods. 1 a § 7 zákona o poskytovaní právnej pomoci dospel k záveru o neposkytnutí právnej pomoci vzhľadom na to, že žalobca nespĺňal podmienku materiálnej núdze, keďže príjem žalobcu a jeho manželky ako spoluposudzovanej osoby v šiestich mesiacoch pred podaním žiadosti presahoval 1,4/1,6-násobok sumy životného minima.

22. Právo na poskytnutie právnej pomoci vzniká za súčasného splnenia troch podmienok: 1/ žiadateľ sa nachádza v stave materiálnej núdze definovanej týmto zákonom, 2/ nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a 3/ hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ustanovenej zákonom, okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslit' v peniazoch.

23. Podmienka týkajúca sa majetkových pomerov je určená pre poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti žiadateľa príjmom nepresahujúcim 1,4-násobok sumy životného minima (stanoveného

zákonom o životnom minime v znení Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny č. 372/2004 Z. z.), a zároveň nemožnosťou zabezpečiť si právnu pomoc vlastným majetkom. Pre poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou je táto podmienka určená príjmom v rozmedzí nad 1,4-násobok sumy životného minima a zároveň pod 1,6-násobok sumy životného minima, a zároveň nemožnosťou zabezpečiť si právnu pomoc vlastným majetkom. Vymedzenie pojmu príjem fyzickej osoby, ako aj negatívne vymedzenie tohto pojmu (čo sa za príjem nepovažuje), je vymedzené v § 7 ods. 1, 2 a 3 zákona o poskytovaní právnej pomoci. Posúdenie príjmu v prejednávanej veci v tom zmysle, čo bolo potrebné považovať za príjem žalobcu ako žiadateľa o právnu pomoc, nebolo sporné. Žalovanému z ustanovenia § 7 ods. 4 zákona o poskytovaní právnej pomoci vyplývala povinnosť zisťovať príjem žalobcu v tom kalendárnom mesiaci, v ktorom bola podaná žiadosť o právnu pomoc, a zároveň prihliadať na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti. Vzhľadom na vyššie uvedené, bolo potrebné posudzovať splnenie podmienky materiálnej núdze osobitne v prípadoch uplatnenia nároku žiadosťou zo dňa 11.10.2022.

24. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalobca mal podľa predložených dokumentov v posudzovanom období v 04/2022-10/2022 príjem z invalidného dôchodku v sume 439,90 € a spoločne posudzovaná osoba mala invalidný dôchodok v sume 276,40 €. Započítateľný príjem žalobcu a jeho spoločne posudzovanej osoby v mesiaci podania žiadosti bol vo výške 716,30 € a presahuje 1,4-/1,6-násobok sumy životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime pre 2 plnoleté fyzické osoby, t.j. sumu 558,00 €/637,00 €, platné od 01.07.2022, aj sumu 519,00 €/593,00 €, platné od 01.07.2021. Vzhľadom na uvedené zodpovedá záver žalovaného o nesplnení podmienky stavu materiálnej núdze zistenému skutočnému (skutkovému) stavu a právne posúdenie predstavujúce podriadenie zisteného stavu pod konkrétnu právnu normu bolo vecne správne.

25. Správny súd vyhodnotil za nedôvodnú aj žalobnú námietku žalobcu o tom, že žalovaný nedostatočne vyhodnotil predložené listinné podklady. Zákonná úprava pre účely posudzovania výšky príjmu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 4 ods. 2 a § 7 ods. 4 zákona o poskytovaní právnej pomoci stanovuje ako rozhodujúce kritérium výšku jeho príjmu, t. j. v danom prípade sa vychádzalo z výšky vyplácaného invalidného dôchodku žalobcu a jeho manželky v rozhodujúcom období, pričom tieto informácie boli poskytnuté priamo Sociálnou poisťovňou. Správny súd má za to, že žalovaný dostatočným spôsobom preskúmal splnenie podmienok pre poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou alebo bez finančnej účasti žalobcu ako žiadateľa o právnu pomoc. Z preskúmaného rozhodnutia je zrejme ako postupoval pri vyhodnocovaní splnenia prvej zo zákonom stanovených podmienok, a to majetkových pomerov žalobcu (§ 6 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci). Dostatočným a preskúmateľným spôsobom uviedol, čo bolo podkladom jeho rozhodnutia, akým spôsobom vyhodnocoval majetkové pomery žalobcu ako žiadateľa o právnu pomoc v rozhodujúcom období a ako dospel k záveru o nesplnení podmienok pre nárok na poskytnutie právnej pomoci. Pre zachovanie práv účastníkov sa vyžaduje odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nevzbudzuje pochybnosti o tom, ktorý zo zákonných dôvodov bol v konkrétnej veci naplnený a aké skutkové okolnosti k jeho naplneniu viedli, tak, aby sa účastník konania mohol uplatnením svojich procesných práv proti týmto dôvodom brániť. V predmetnej veci tieto skutkové a právne otázky aplikácie ustanovení zákona o poskytovaní právnej pomoci boli žalovaným zodpovedané.

26. Podmienky pre priznanie právnej pomoci sú určené taxatívnym spôsobom a právnu pomoc bez finančnej účasti alebo s finančnou účasťou je možné priznať iba za ich kumulatívneho splnenia. Žalovaný v rozhodnutí správne poukázal na to, že nesplnenie prvej podmienky vedie k záveru o neposkytnutí právnej pomoci, preto sa nebolo potrebné zaoberať splnením ostatných podmienok, medzi ktoré patrí aj podmienka zrejmej bezúspešnosti sporu. Žalovaný sa zaoberal aj možnosťou poskytnutia právnej pomoci v zmysle § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci a dospel k záveru, že vec, pre ktorú bola právna pomoc žiadaná, nie je takého charakteru, že by neposkytnutie právnej pomoci malo vážne následky a spôsobilo by vážnu ujmu na právach a oprávnených záujmoch žalobcu. Napokon vyhodnotenie tohto záveru žalovaným žalobca v správnej žalobe ani nenamietal.

27. Poskytnutie právnej pomoci zákon viaže na kumulatívne splnenie taxatívne vymenovaných podmienok. Keďže žalovaný dospel k záveru, že žalobca nespĺňa prvú zo zákonom určených podmienok, nebolo potrebné zaoberať sa splnením nasledujúcich zákonom stanovených podmienok pre priznanie právnej pomoci (§ 6 ods. 1 písm. b) a c) zákona o poskytovaní právnej pomoci). Správny súd uvádza, že žalovaný neposudzoval povahu sporu (vydržanie) z hľadiska bezúspešnosti, ale iba

z hľadiska posúdenia podmienok pre poskytnutie právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, teda len z hľadiska existencie primeraných okolností, ktoré by v prípade neposkytnutia právnej pomoci s finančnou účasťou malo pre žalobcu vážne následky. Žalovaný však dospel v rámci voľnej správnej úvahy, ktorá mu bola zákonom zverená, k záveru, podľa ktorého v prípade žalobcu, ktorý sa mienil domáhať ochrany svojich práv vo veci týkajúcej sa vydržania pozemkov, ktoré mal žalobca dlhodobo užívať, nedôjde v žiadnom prípade k vážnym následkom alebo ujme na živote a zdraví žalobcu. Správny súd uvádza, že je pravdou, že účelom ustanovenia § 6b ods. 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci je, aby sa právna pomoc dostala aj tým, ktorí nespĺňajú zákonné predpoklady na jej poskytnutie, ale sa nachádzajú v nepriaznivej finančnej, sociálnej, zdravotnej, či inak vážnej situácii. Zároveň však toto ustanovenie neotvára povinnosť automaticky priznať predmetný nárok všetkým osobám v ťažkých životných situáciách, ktoré o právnú pomoc požiadajú, ako to konštatoval aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v Rozsudku sp. zn. 5Svk/32/2023 zo dňa 27.04.2024. V prípadoch poskytnutia právnej pomoci žiadateľovi musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky, pričom nesplnenie čo i len jednej z nich znamená, že ďalšími podmienkami potrebnými na poskytnutie právnej pomoci (bezúspešnosť sporu a hodnota sporu) sa žalovaný nemusí zaoberať.

28. Keďže námietky žalobcu uvedené v správnej žalobe nie sú dôvodné, neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného, správny súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

29. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario), podľa ktorého má právo na náhradu trov konania v správnom súdnictve len taký žalobca, ktorý bol v konaní celkom alebo sčasti úspešný. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto mu správny súd právo na náhradu trov konania účastníkom konania nepriznal. Správny súd zároveň nezistil podmienky pre priznanie náhrady trov konania žalovanému. Žalovanému orgánu verejnej správy správny súd právo na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko to nemožno spravodlivo požadovať (§ 168 SSP).

30. Tento rozsudok prijal senát správneho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP). Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa

podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).